

HDA
health data agency

Datageletterdheid

HDAcademy

2025

HDA legt uit: datageletterdheid

Datageletterdheid is een breed begrip. Het is geleerdheid in vele domeinen en omvat vele vaardigheden. Kortom, het zijn de vaardigheden die nodig zijn om gegevens nuttig te maken.

Op de volgende pagina's vind je een korte omschrijving van de verschillende vaardigheden die kaderen binnen datageletterdheid.

Deze vaardigheden zijn onder meer gebaseerd op DigComp. DigComp is het Europese kader voor het uitstippelen van beleid inzake digitale vaardigheden, het ontwikkelen en meten van digitale competentie.

HDAcademy engageert zich om de datageletterdheid binnen het ecosysteem te verhogen.

Bron:

© European Union 2022
Vuorikari, R., Kluzer, S. and Punie, Y., DigComp 2.2:
The Digital Competence Framework for Citizens,
EUR 31006 EN, Publications Office of the European
Union, Luxembourg, 2022, ISBN 978-92-76-48882-8,
doi:10.2760/115376, JRC128415.

© Health Data Agency 2025
Datageletterdheid, Brussel, 25/02/2025.

Informatiegeletterdheid gaat over het herkennen wanneer informatie nodig is en weten waar je informatie kunt vinden en het vermogen hebben om de benodigde informatie te evalueren en effectief te gebruiken. Het gaat dus om het herkennen van informatiebronnen.

Bijvoorbeeld het aanleren om gericht informatie online op te zoeken, te beoordelen volgens checklists en op te slaan, zoals het gebruik van geschikte online platforms, websites en bronnen om relevante informatie op te zoeken, het gebruik van rechtenvrije afbeeldingen en de controle van informatie uit bronnen met andere bronnen om ze kritisch te vergelijken en zinvol te combineren.

Bij **computervaardigheden** gaat het over het gebruik van bepaalde technologieën en interfaces om taken te stroomlijnen en met medewerkers te communiceren. Er zijn 5 soorten computer-vaardigheden, zoals data analytics, digitale communicatie, Microsoft Office, sociale media en programmeren.

Bijvoorbeeld het juiste communicatiemiddel gebruiken om op een verantwoordelijke en ethische manier te communiceren door onder andere het respecteren van netiquette (gedragsregels bij het schrijven van e-mails, LinkedIn-posts ...).

Bijvoorbeeld het gebruik van Google Drive, Dropbox, OneDrive,... om documenten te delen en samen te werken. Stimuleer de ontwikkeling van computer-vaardigheden met behulp van cursussen, best practices met collega's, uitwisselingen in online groepen en fora.

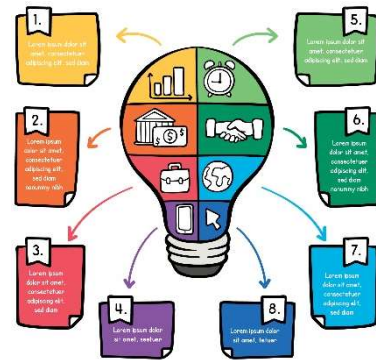
Statistische geletterdheid betekent getallen interpreteren, statistieken begrijpen en doorgronden, maar ook het vermogen om statistische resultaten, kwantitatieve gegevens en feiten kritisch te evalueren en te communiceren over statistische informatie en berichten.

Bijvoorbeeld het gebruik van dashboards om verschillende analytische gegevens voor te stellen.

Bij **visualisatievaardigheden** gaat het om informatie coherent en visueel te kunnen presenteren. Het is de grafische weergave van gegevens, met name gegevens en informatie grafisch kunnen weergeven met grafische elementen zoals grafieken, diagrammen en kaarten.

Bijvoorbeeld informatie visueel laten voorstellen aan de hand van een presentatie, een foto, een infographic, een woordwolk, een mindmap, een tijdslijn, een flowchart...

Digitale geletterdheid bestaat uit de woorden “digitaal” en “geletterdheid”. “Digitaal” verwijst naar technologie, variërend van computers en internet tot digitale mediaplatforms en technologische objecten en programma's zoals mobiele telefoons, slimme thuisssystemen, incheckkiosken op luchthavens en meer. Geletterdheid verwijst naar het vermogen om deze technologie te gebruiken - en goed te gebruiken. Het gaat om de kennis en vaardigheden om dit veilig en verantwoord te doen.

Bijvoorbeeld actief zijn op het internet door relevante informatie op te zoeken en zelf bijdragen te leveren door eigen ervaringen te delen in online groepen en fora.

Bijvoorbeeld problemen bij het gebruik van software opzoeken via instructiefilmpjes of de help-functie beschikbaar in de app zelf en oplossingen delen in fora of lid zijn van testgroepen. Bijvoorbeeld de combinatie van verschillende digitale technologieën voor een optimaal effect, zoals de integratie van animaties, snelkoppelingen, multimedia of interactieve elementen in zelfgemaakte digitale bronnen zoals presentaties.

De implicaties van gegevens begrijpen en onderzoeken, behoort tot **kritisch denken**.

Het gaat erom te weten welke vragen je in de eerste plaats moet stellen om tot je conclusies te komen. Het gaat er ook om de gegevens en conclusies kritisch te onderzoeken zodat je de nauwkeurigheid ervan kunt garanderen. Met kritisch denken kun je gemakkelijker analytisch denken over gegevens en patronen herkennen, uitschieters opsporen en conclusies trekken die leiden tot bruikbare inzichten.

Bijvoorbeeld verschillende informatiebronnen analyseren en interpreteren om inzichten te krijgen, gegevens verzamelen om processen te evalueren en bij te sturen en nadien de effecten te meten.

Ethische en wettelijke geletterdheid houdt rekening met ethische waarden en de reglementaire context en wetten.

Om te voldoen aan het ethisch principe moet je nagaan of de informatie op ethische wijze verkregen is en kan worden gedeeld, met inachtneming van de wettelijke bepalingen en door de relevante wettelijke regels te verbinden met de professionele prioriteiten en doelstellingen van een ethische praktijk. Dat wil zeggen met respect voor de positie van anderen, met bewust gebruik van de informatie en met respect voor het intellectuele eigendom, en rekening houdend met de morele principes en de waarden die zijn vastgelegd in de informatiemaatschappij.

Bijvoorbeeld het gebruik van Creative Commons-licenties voor het respecteren van auteursrechten en privacyregels bij het hergebruik van inhoud, maar ook eigen werk op een veilige manier publiceren en delen.

Branchespecifieke data-expertise is informatie die behoort tot een bepaalde sector, niche of domein.

Bijvoorbeeld duidelijke lettertypes en kleuren gebruik om de toegankelijkheid en inclusie te optimaliseren.

Bijvoorbeeld rekening houden met de specifieke noden en vaardigheden bij het gebruik van digitale middelen en technologieën, en deze aanpassen om een gedifferentieerde en persoonlijke aanpak mogelijk te maken, via afwisseling en extra (digitale) hulpmiddelen op verschillende niveaus en voor verschillende interessegebieden. Stimuleer je publiek om de aangeleerde (digitale) vaardigheden te integreren in hun dagdagelijks leven.

Gegevensbeheer is het gebruik van statistische methoden en algoritmen om gegevens te modelleren en patronen te vinden. Het omvat ook gegevens op een veilige en efficiënte manier verzamelen, opschonen en opslaan. Het doel van gegevensbeheer is om mensen en organisaties in staat te stellen om op een veilige, gestructureerde manier met gegevens om te gaan.

Dit omvat (onder andere) drie belangrijke acties:

- Gegevens opschonen: gegevens opschonen is het proces waarbij je ervoor zorgt dat je gegevens accuraat zijn en correct geformatteerd. Dit omvat het verwijderen van onjuiste, corrupte, dubbele, onjuist geformatteerde of onvolledige gegevens.
- Datamining: vaak verward met analytics of data governance, is datamining het proces van het begrijpen van gegevens door te werken met onbewerkte gegevens. Dit gebeurt door gegevens op te schonen, patronen te vinden, modellen uit te voeren en die modellen te testen.
- Data warehousing: een gegevensbeheersysteem dat gegevens uit meerdere bronnen gebruikt om business intelligence te bevorderen.

Bekijk zeker ook de andere opleidingen om je te verdiepen in de vaardigheden!

